CZU: 327.5(98):061.1(470+73)″2025″:911.3:32 https://doi.org/10.59295/sum3(193)2026_32

SUMMITUL RUSO-AMERICAN DIN ALASKA 2025 – IMPLICAȚII GEOPOLITICE

Svetlana CEBOTARI,
Violeta COTILEVICI,

Universitatea de Stat din Moldova

Summitul ruso-american desfășurat la Anchorage, Alaska, la 15 august 2025, marchează un moment semnificativ în evoluția relațiilor bilaterale dintre Statele Unite ale Americii și Federația Rusă, desfășurându-se într-un context internațional tensionat, dominat de conflictul din Ucraina și de tranziția către o ordine globală multipolară. Evenimentul, găzduit într-o zonă cu relevanță istorică și strategică în regiunea arctică, a adus în prim-plan nu doar negocierile pentru un potențial armistițiu, ci și aspecte ce țin de securitatea energetică, competiția pentru resurse și reconfigurarea arhitecturii de securitate globală. Analiza relevă că, dincolo de obiectivele imediate, summitul reflectă schimbări structurale în raporturile de putere, influențate de factori geopolitici, economici și militari. Studiul evidențiază rolul simbolic al locației, dinamica interacțiunilor diplomatice și posibilele consecințe pe termen lung asupra echilibrului strategic internațional. De asemenea, prezentul articol își propune să analizeze implicațiile geopolitice ale Summitului Alaska 2025, integrând atât dimensiunea imediată a negocierilor ruso-americane, cât și impactul pe termen mediu și lung asupra echilibrului global de putere.

Cuvinte-cheie: *geopolitică, Summit Alaska 2025, relații ruso-americane, securitate internațională, Arctica, multipolaritate, armistițiu, securitate.*

THE 2025 RUSSIA – UNITED STATES SUMMIT IN ALASKA – GEOPOLITICAL IMPLICATIONS

The Russia – United States Summit held in Anchorage, Alaska, on August 15, 2025, represents a significant milestone in the evolution of bilateral relations between the United States and the Russian Federation, taking place within an international context marked by the ongoing conflict in Ukraine and the broader transition towards a multipolar global order. Hosted in a location of historical and strategic relevance within the Arctic region, the summit addressed not only negotiations for a potential armistice but also broader issues related to energy security, competition over resources, and the reconfiguration of the global security architecture. This study emphasizes the symbolic role of the location, the dynamics of diplomatic interaction, and the potential long-term consequences for the international strategic balance. Furthermore, this article aims to analyze the geopolitical implications of the 2025 Alaska Summit, encompassing both the immediate dimension of the Russian-American negotiations and the medium- and long-term impact on the global balance of power.

Keywords: *geopolitics, Alaska Summit 2025, Russia -United States relations, international security, Arctic, multipolarity, armistice, security.*

Introducere

Summitul ruso-american desfășurat în Alaska, la 15 august 2025, reprezintă un moment de inflexiune în dinamica relațiilor internaționale contemporane. Întâlnirea, organizată pe fondul conflictului prelungit din Ucraina și al tensiunilor structurale dintre Federația Rusă și Statele Unite ale Americii, are o semnificație aparte prin amplasarea sa geografică și prin contextul strategic în care se desfășoară. Alegerea Alaskăi – teritoriu cu profundă încărcătură istorică și importanță geostrategică în regiunea arctică – nu este întâmplătoare, aceasta funcționând atât ca spațiu simbolic al dialogului bilateral, cât și ca punct nodal al competiției pentru resurse, rute comerciale și influență militară.

Dintr-o perspectivă geopolitică, summitul reflectă nu doar o tentativă de negociere a unui armistițiu în Ucraina, ci și o reconfigurare mai amplă a arhitecturii de securitate internațională, marcată de tranziția către un sistem multipolar. În acest sens, discuțiile dintre liderii celor două puteri nu pot fi interpretate izolat, ci în corelație cu schimbările strategice din regiunea arctică, cu realinierea alianțelor și cu presiunile exercitate asupra ordinii internaționale liberale [1].

Summitul din Alaska din 2025 ca redefinire a strategiei americane

Regiunea Alaska, situată la nord-vest de continentul american, este punctul cel mai apropiat în care Rusia și SUA sunt vecine. Statul american este mai aproape de Rusia decât de continentul american. Pe partea rusă, este cel mai aproape de districtul autonom Chukotka. Locuită inițial de americani aborigeni, regiunea a fost colonizată pentru prima dată de vechiul imperiu rus în secolul al XVIII-lea [6]. În alegerea Alaskăi ca loc de desfășurare a Summitului ruso-american există și simbolism istoric. Faptul că Rusia țaristă a vândut Alaska Americii în secolul al XIX-lea este folosit de Moscova pentru a-și justifica încercarea de a schimba granițele prin forță în secolul al XXI-lea, iar „Alaska este un exemplu clar că granițele statelor se pot schimba și că teritoriile mari își pot schimba proprietatea" [4]. Înainte ca Alaska să devină cel de al 49-lea stat al SUA, teritoriul s-a aflat sub controlul Imperiului Rus [3].

Ca urmare a deciziei țarului rus Petru cel Mare de a-l trimite, în 1725, pe navigatorul danez Vitus Bering să exploreze coasta Alaskăi, Rusia și-a manifestat un interes strategic crescut pentru această regiune, recunoscută pentru bogăția sa în resurse naturale, inclusiv blănuri de vidră, și pentru densitatea scăzută a populației indigene. În 1799, împăratul Pavel I a conferit „Companiei Ruso-Americane" monopolul asupra administrării Alaskăi, companie sponsorizată de stat care a înființat așezări precum Sitka, transformată ulterior în capitală colonială, după ce forțele ruse au învins tribul Tlingit în 1804. Totuși, ambițiile imperiale ruse în Alaska s-au confruntat rapid cu multiple dificultăți, inclusiv distanța considerabilă față de capitala Sankt Petersburg, condițiile climatice severe, aprovizionarea insuficientă și competiția crescândă din partea exploratorilor americani.

Pe măsură ce Statele Unite s-au extins spre vest în primele decenii ale secolului al XIX-lea, comercianții americani au intrat în contact direct cu cei ruși. În același timp, Rusia dispunea de resurse limitate pentru a susține așezări extinse și o prezență militară semnificativă de-a lungul coastei Pacificului. Schimbări geopolitice majore au survenit la mijlocul secolului al XIX, odată cu Războiul Crimeii (1853–1856), declanșat de invazia rusă în principatele dunărene aflate sub suzeranitate otomană (Moldova și Țara Românească). Marea Britanie și Franța, preocupate de extinderea influenței ruse asupra rutelor lor comerciale, s-au alăturat Imperiului Otoman [5].

Principalul teatru al conflictului a fost Peninsula Crimeea, întrucât forțele britanice și franceze au vizat pozițiile rusești de pe litoralul Mării Negre, legătura strategică cu Marea Mediterană realizată prin strâmtorile Bosfor și Dardanele, anterior controlate de Imperiul Otoman. După trei ani de conflict, Rusia a suferit înfrângere, fiind determinată să-și reevalueze prioritățile coloniale. Conform estimărilor publicate în revista *Advocate for Peace* de American Peace Society, Rusia a cheltuit echivalentul a 160 de milioane de lire sterline pentru desfășurarea războiului.

În paralel, exploatarea excesivă a resurselor din Alaska a redus semnificativ profitabilitatea regiunii până la mijlocul secolului XIX. Amplasarea sa în apropierea Canadei controlate de britanici a reprezentat, de asemenea, un risc strategic în perspectiva unui eventual conflict anglo-rus. La începutul anilor 1860, țarul Alexandru al II-lea a concluzionat că vânzarea Alaskăi ar putea mobiliza fonduri esențiale pentru Rusia și ar preveni o posibilă ocupare britanică în viitor. Statele Unite, aflate în proces de expansiune continentală, s-au dovedit un cumpărător dispus. Ulterior, după încheierea Războiului Civil American în 1865, secretarul de stat William Seward a acceptat oferta Rusiei. Astfel, la data de 30 martie 1867, guvernul american a finalizat achiziția Alaskăi separată de doar 90 km în cel mai îngust punct al Strâmtorii Bering pentru suma de 7,2 milioane de dolari [5] (Anexa nr.1).

Ca rezultat al semnării tratatului, în rândul politicienilor americani tot mai des apărea întrebarea „dacă aceasta a fost sau nu o achiziție bună" sau dacă „a fost o mișcare înțeleaptă la momentul respectiv", achiziția fiind numită „Nebunia lui Seward". Această percepție s-a schimbat odată cu creșterea numărului de descoperiri de resurse naturale. „Americanii s-au dovedit a fi incredibil de norocoși achiziționând așa-numita cutie frigorifică, iar tranzacția s-a dovedit a fi „cea mai mare investiție în termeni de teritoriu".

Astfel, data de 15 august, 2025 devine una istorică. Cel mai mare oraș din Alaska, Anchorage, aflat mai la nord decât Oslo și St. Petersburg, cu o populație de puțin sub 300.000 de locuitori, a devenit principala scenă politică a întrunirii ruso-americane din 2025. Ultima dată când Alaska a ocupat scena centrală în cadrul

evenimentului diplomatic american în martie 2021, când noua echipă diplomatică și de securitate națională a lui Joe Biden s-a întâlnit cu omologii lor chinezi la Anchorage [4]. Locul de desfășurare a întâlnirii Putin – Trump a fost baza Comună Elmendorf-Richardson – o instalație militară americană la marginea de nord a celui mai populat oraș din Alaska [6].

Fiind amplasată pe o suprafață de 64000 de acri și de peste 30000 de locuitori (ceea ce reprezintă 10% din populația orașului Anchorage), baza este un loc cheie al SUA pentru pregătirea militară arctică. Construită în 1940, baza a fost un sit de apărare aeriană și un punct central de comandă pentru a respinge amenințările din partea Uniunii Sovietice în timpul Războiului Rece. În perioada de vârf, în 1957, a găzduit 200 de avioane de vânătoare și multiple sisteme radar de control al traficului aerian și de avertizare timpurie, ceea ce i-a adus porecla de „Top Cover for North America”. Datorită locației sale strategice și a facilităților de antrenament în zona arctică, baza continuă să se extindă și astăzi [4].

Înțelegerea semnificației summitului ruso-american desfășurat la Baza Comună Elmendorf-Richardson din Alaska, la data de 15 august 2025, presupune o contextualizare istorică raportată la întâlnirile anterioare dintre liderii celor două state. De-a lungul ultimului deceniu, interacțiunile dintre Donald Trump și Vladimir Putin au oscilat între deschidere cordială și tensiuni marcante, reflectând dinamica fragilă a relațiilor bilaterale ruso-americane. Prima întrevedere, organizată în iulie 2017 la Hamburg, în marja summitului G20, a avut loc la scurt timp după instalarea lui Trump la Casa Albă și a fost caracterizată prin gesturi protocolare de respect reciproc [2]. Totuși, contextul geopolitic al invaziei și anexării ilegale a Crimeei de către Rusia în 2014 a menținut suspiciuni și a alimentat divergențe. Întâlnirea de la Helsinki, din iulie 2018, a rămas cea mai controversată, întrucât Trump a părut să acorde prioritate pozițiilor rusești în defavoarea propriilor servicii de informații, fapt ce a generat critici dure în Statele Unite [2]. Alte contacte bilaterale – precum cele din Vietnam, Argentina sau Japonia – au avut o relevanță limitată și nu au produs rezultate notabile.

Summitul din Alaska din august 2025 a reprezentat însă prima întrevedere directă dintre cei doi lideri după revenirea lui Donald Trump în funcția de președinte, în urma alegerilor din noiembrie 2024. Evenimentul a fost perceput drept o schimbare semnificativă în strategia diplomatică americană, Washingtonul adoptând o atitudine mai fermă, prin avertismente explicite adresate Moscovei cu privire la consecințele unor acțiuni destabilizatoare suplimentare [9]. Potrivit expertei în relații internaționale Helena Mikhailova, această reuniune a depășit cadrul unei simple întâlniri bilaterale, având potențialul de a influența arhitectura securității europene și de a reconfigura dinamica transatlantică [8].

Poziția Uniunii Europene, deși indirect reprezentată, a fost conturată prin coordonarea prealabilă a statelor membre, care au formulat trei condiții esențiale: participarea directă a Ucrainei la orice proces de pace, imposibilitatea recunoașterii unor modificări teritoriale impuse prin forță și instituirea unor garanții de securitate credibile [1]. În același timp, guvernul de la Kiev, prin vocea președintelui Volodimir Zelenski, a reafirmat principiile fundamentale ale politicii externe ucrainene: respingerea concesiilor teritoriale, retragerea completă a trupelor rusești, asigurarea unor garanții de securitate solide și tragerea la răspundere a Federației Ruse pentru crimele de război [8].

Obiectivele imediate ale summitului au vizat stabilirea unui armistițiu durabil pe toate fronturile, crearea unor mecanisme de comunicare militară pentru evitarea incidentelor, formarea unor grupuri de lucru tematice și definirea unui calendar de negocieri. Pe termen lung, discuțiile s-au orientat spre posibilitatea unei întâlniri trilaterale SUA-Rusia-Ucraina, elaborarea unor documente-cadru privind disputele teritoriale și desfășurarea unor misiuni internaționale de monitorizare. Totuși, dificultățile structurale persistă: statutul teritoriilor ocupate de Rusia (aproximativ 18% din teritoriul recunoscut internațional al Ucrainei), divergențele privind eventualitatea aderării Ucrainei la NATO și problematica responsabilității pentru crimele de război. După cum subliniază analistul Robert Kagan, conceperea unui mecanism de securitate care să ofere garanții Kievului, dar care să răspundă totodată preocupărilor Moscovei, constituie o provocare deosebit de complexă. Reacțiile piețelor energetice internaționale au confirmat impactul geopolitic al summitului. Volatilitatea petrolului a scăzut, prețurile gazelor naturale europene s-au redus cu 7%, iar acțiunile legate de active energetice rusești au înregistrat o creștere moderată [7]. Aceste evoluții

sugerează că discuțiile de la Alaska au fost percepute de piețe drept un semnal de potențială dezescaladare, chiar dacă incertitudinile persistă.

Concluzii

Analiza Summitului ruso–american din Alaska 2025 evidențiază că acest eveniment a depășit statutul unei simple întâlniri diplomatice bilaterale, devenind un indicator al tendințelor emergente în sistemul internațional contemporan. Negocierile dintre Statele Unite și Federația Rusă au avut o dublă semnificație: pe de o parte, au reflectat presiunile pentru obținerea unui armistițiu în Ucraina; pe de altă parte, au oferit indicii clare asupra procesului de adaptare a ambelor puteri la logica unei ordini multipolare în formare. Alegerea Alaskăi ca loc de desfășurare a întâlnirii a fost strategică nu doar din perspectiva simbolismului istoric, ci și din considerente legate de controlul și securitatea spațiului arctic, o zonă tot mai disputată din punct de vedere al resurselor și al rutelor comerciale. Evenimentul a subliniat interdependența dintre dimensiunea militară, cea economică și cea diplomatică a politicii internaționale, demonstrând că soluțiile de securitate durabilă necesită o abordare integrată și coordonată.

Astfel, summitul ruso-american din Alaska marchează un moment de inflexiune în dinamica relațiilor internaționale contemporane. Deși nu a generat un acord de pace imediat, reuniunea a oferit un cadru de negociere ce ar putea deschide calea către o dezescaladare graduală a conflictului din Ucraina. Totuși, dificultățile legate de disputele teritoriale, garanțiile de securitate și responsabilizarea juridică a Rusiei fac ca un acord de pace durabil să rămână, cel puțin pe termen scurt, improbabil. Importanța acestui summit rezidă mai degrabă în potențialul său de a contura direcțiile viitoare ale diplomației internaționale, în care relația SUA – Rusia continuă să joace un rol determinant pentru securitatea europeană și stabilitatea globală.

În plan geopolitic, summitul a arătat că dialogul direct între marile puteri rămâne un instrument esențial pentru gestionarea crizelor, dar eficiența sa depinde de disponibilitatea ambelor părți de a accepta compromisuri și de a integra interesele actorilor regionali și globali. Din perspectiva cercetării academice, acest caz oferă un exemplu relevant pentru studierea interacțiunii dintre diplomația de mare putere, simbolismul geografic și transformările structurale ale sistemului internațional.

Bibliografie:

1. *Anchorage abuzz ahead of Trump-Putin summit – but 'please don't sell us back'.* https://www.theguardian.com/us-news/2025/aug/14/anchorage-alaska-trump-putin-summit. [Accesat: 06. 01. 2026].
2. FITZGERALD J. *How Trump and Putin's past meetings went – and what to expect this time*, BBC News, 2023, https://www.bbc.com/news/articles/c86077zxdw2o. [Accesat: 03. 01. 2026].
3. FORRESTER M. *Trump-Putin summit in Alaska holds a,, historical significance" experts say*. ABC News. 15 august. 2025. https://abcnews.go.com/US/us-purchased-alaska-russia-back-1867-centuries-trump/story?id=124626499#:~:text=Trump%2DPutin%20summit%20in%20Alaska%20holds%20a%20%27historical%20significance%2C%27%20experts%20say. [Accesat: 06. 01. 2026].
4. HALPERT M., HAYES CH., LAPHAM J. *What to know about Trump and Putin's meeting at an Alaska military base.* https://www.bbc.com/news/articles/crev9ep2vdgo. [Accesat: 03. 01. 2026].
5. KOZUL-WRIGHT A. Why did Russia sell Alaska to the United States? https://www.aljazeera.com/news/2025/8/15/why-did-russia-sell-alaska-to-the-united-states. [Accesat: 03. 01. 2026].
6. LAWAL S. *Trump-Putin Alaska summit: What's on the agenda and what's at stake?* https://www.aljazeera.com/news/2025/8/15/trump-putin-alaska-summit-whats-on-the-agenda-and-whats-at-stake. [Accesat: 06. 01. 2026].
7. PRINCE T. Anxiety Grips Kyiv And Brussels Ahead Of Trump-Putin Summit In Alaska. https://www.rferl.org/a/putin-trump-ukraine-alaska-zelenskyy-war-summit/33503732.htm. [Accesat: 06. 01. 2026].
8. ZADEH J. *Trump Warns Putin of Severe Consequences Before Alaska Summit*, Discovery Alert, 2025, https://discoveryalert.com.au/news/trump-warns-putin-severe-consequences-alaska-summit-2025/ . [Accesat: 06. 01. 2026].
9. ZURCHER A, ROSENBERG S. *What do Putin and Trump each want from the Alaska summit?* https://www.bbc.com/news/articles/c776ddjer8no. [Accesat: 06. 01. 2026].

Anexa Nr.1. Acordul de pe data de 30 martie 1867 privind vânzarea Alascăi de către Imperiul Rus SUA

Sursa: Kozul-Wright A. Why did Russia sell Alaska to the United States? https://www.aljazeera.com/news/2025/8/15/why-did-russia-sell-alaska-to-the-united-states

Date despre autori:
***Svetlana CEBOTARI*,** doctor habilitat în științe politice, profesor universitar, Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0000-0001-9073-104
E-mail: svetlana.cebotari11@gmail.com

***Violeta COTILEVICI*,** doctor în științe politice, conferențiar universitar, Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative, Universitatea de Stat din Moldova.
ORCID: 0000-0002-0485-9862
E-mail: violeta.cotilevici@usm.md

Prezentat: 01.01.2026
Recenzat: 23.01.2026
Acceptat spre publicare: 20.05.2026